

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Hrvaški zgled.

Senzacija je bil Pavle Radičev govor in vsled njega je postal popoln preokret v naši notranji politiki. Napačno pa je misliti, da je bil vpliv radičevcev tako velik, temveč najbolj je učinkovala v Beogradu kakovost hrvaške delegacije. Prvič je nastopil hrvaški seljaški klub in takoj ob svojem prvem nastopu predstavljala skupščini tako močno delegacijo, tako silne ljudi, da jih ne more pokazati niti en drug klub. Dr. Polić Bazala, Trumbić, dr. Krajač, dr. Lorković, Pavle Radič in drugi so s svojimi govori dokazali, da so prvovrstni politiki, da so strokovnjaki velikega formata in da ni za skupščino in Jugoslavijo težko samo to, če odpade sodelovanje Hrvatov, temveč da je najhujše ravno v tem, če odpadejo ti, nad vse zmogljivi poslanci.

Hrvatskim poslancem je z njihovim nastopom uspelo, da so dokazali, da pomeni sporazum pomnožitev pozitivnih tvernih sil in da je neoprostljivo, če bi še naprej vsled mimohrvatske politike morala država pogrešati one delavce, ki jih morejo staviti Hrvati vsak hip na razpolago.

Bilo je tem bolj presenetljivo, da so postavili Hrvati tako prvovrstno delegacijo, ker so bili merodajni za sestavo delegacije radičevci, ki so veljali kot primer demagogov. Pa če v eni stvari, potem se je v izbiro poslancev izkazal štipica kot mož pozitivnega dela.

Cisto drugo sliko pa dobimo, če primerjamo slovensko delegacijo s hrvaško. Posebno burno je nastopila ta delegacija na znani pondeljki seji. Vse delo te delegacije ni obstajalo v nobeni drugi stvari, kot da sta mladinska poslanca dolžila vseh mogočih grehov klerikalce, ti pa da so se revanžirali s proklički in zlasti z agromerkurstvom. In da bi bila mizerija popolna, se je vodila debata v takem tonu, da je minister argumentiral z izrazi kot: lažnivci, lumpi itd. Brez vsega smemo reči, da je bil debata slovenske delegacije popoln in ni čudo, če je končal s tem, da je en kot drugi del slovenske delegacije sedaj izključen od vsake kombinacije.

In vendar imamo Slovenci prav vse pogoje, da svojo delegacijo veliko bolj pravilno izberemo kot Hrvati. Že zato, ker smo mnogo bolj maloštevilni, se vsled tega bolj poznamo in smo v stanu, da ne prezremo niti enega moža, ki je po svojem znanju poklican, da nas zastopa. In ker smo poleg tega narod, ki ima velik zmisel za podrobno delo, je naravnost čudež, da se nam je posrečilo postaviti delegacijo, da je slabše skoraj ni mogoče.

Da gre ta čudež predvsem na račun naših strank, ni treba posebej poudarjati. Saj vedo vse stranke, da je izbirna reprezentanca slovenske inteligence na univerzi. Da so mogle slovenske stranke zavesti političen boj na nivo, da vseučiliški profesor skoraj že ne more sodelovati v politični borbi, če ne, če, da trpi njegov ugled, je največji greh slovenskih strank. Še težji pa postane ta greh, kadar politične stranke, in v tem je naša »inteligentna« mladinska stranka na prvem mestu, uporabljajo take metode, da se jih mora vsak poštenjak sramovati in da se zlasti vseučiliški profesor z njimi nikdar ne more sprijazniti.

Da ne sodeluje naša najboljša inteligenca v politični borbi, je torej v prvi vrsti krivda strank. Ne more pa ta konstatacija zadostovati, temveč treba

Na potu k sporazumu.

KRONANJE KRALJA V ZAGREBU. — RED SV. TOMISLAVA.

Beograd, 7. aprila. Po poročilih z merodajne strani, se bo te dni sestal ministrski svet, ki se bo bavil tudi s proslavo tisočletnice hrvatskega kraljestva. Na svečanostih bodo sodelovali dvor, vlada, parlament in zastopniki vsega javnega življenja. V zvezi s to proslavo se bo vr-

šilo tudi kraljevo kronanje v Zagrebu in maziljenje v Žiži v mesecu juliju. Ob tej priliki bo ustanovljeno tudi novo odlikovanje, red, ki bo nosil na sprednji strani sliko kralja Tomislava, na drugi strani pa sliko kralja Aleksandra I. z letnico 925 do 1925.

Pavle Radič zopet v avdijenci.

Beograd, 7. aprila. Sinoči je bil Pavle Radič ob 18. ponovno v dvoru. Avdijenca je trajala preko ene ure. V kolikor se je moglo doznati, je imela ta avdijenca čisto informativen značaj. Kralj se je želel informirati o hrvatskem naziranju glede ureditve razmer in pomirjenja med Srbi in Hrvati, ker se preganjanja na Hrvatskem še do danes niso končala.

Pavle Radič je izrazil svoje veliko zadovoljstvo glede uspeha avdijence in je

nato odšel v hotel Petrograd, kjer je delj časa konferiral z Davidovićem. Nato je Pavle Radič odpotoval v Zagreb.

Pred svojim odhodom v Zagreb je P. Radič prejel iz Kragujevca vabilo na demokratsko zborovanje, ki se bo vršilo v Kragujevcu po praznikih. P. Radič je odgovoril, da se zborovanja osebno ne more udeležiti, ker je zadržan, toda stranka bo poslala na zborovanje svoje zastopnike, med drugimi g. Kovačevića, Trnjara i. dr.

Jutarnji list o položaju.

Beograd, 7. aprila. Današnji »Jutarnji list« prinaša »sa naročite srpske stranke« iz Beograda članek o sedanji situaciji. List izraža željo, da se likvidira srbsko-hrvatski spor. Govor Pavla Radiča in njegova avdijenca sta spremenila sedanjo situacijo. Avdijenca Pavla Radiča je ostavila na najvišjem mestu najboljši utis. Za Njegovo Veličanstvo kralja se je moglo že od nekdaj doznati, da v okviru svojih ustavnih pravic deluje v smeri srbsko-hrvatskega zblizanja. In to je prišlo do izraza tudi pri radičevcih, ko je srbsko-hrvatskega kralja posetil zastopnik največje hrvatske stranke, da izkaže v imenu Hrvatov spoštovanje svojega naroda do njega in se izjavi pripravljenega za sodelovanje pri velikem delu sklenitve hrvatsko-srbskega sporazuma. Od tega časa ni nobenega dvoma več o novi orientaciji, ki se razvija v smeri koalicije med radikali in Hrvati. Ta koalicija bi utegnila nastopiti čez nekaj časa, in sicer kljub vsem intrigam manjših parlamentarnih skupin in osebnosti.

V radikalni stranki so proti sporazumu: Velizar Janković, ki hoče v svojem »Balkanu« onemogočiti akcijo in dokazati neiskrenost HRSS. Proti sporazumu so še Pribičević in Žerjav. Slednji mora skrbeti ne samo za svojo politično eksistenco, ampak ga muči skrb, kaj bo z njegovimi prijatelji. Najbolj pa govori proti Žerjavu dejstvo, ker izgublja njegova stranka vedno bolj na ugledu v parlamentu in je tudi sicer njena pozicija stalno slabša. On (Žerjav!) ima zgubiti največ in zato deluje z največjo vnemo proti novi situaciji. Vse to pa ne bo pomagalo, da bi radikalna stranka spre-

je gledati, da se inteligenca privede v politično borbo, da bomo mogli mi enako kot Hrvati nastopiti v Beogradu s svojimi najboljšimi ljudmi.

Kakor je združena hrvatska inteligenca v Hrvatski zajednici, tako se mora doseči tudi združitev slovenske inteligence v posebni organizaciji. In kakor je prišla hrvatska inteligenca do politične moči, ker se je naslonila na narod, na najširše plasti, tako mora storiti tudi slovenska inteligenca.

Hrvatski primer treba v Sloveniji realizirati.

nila svoje smeri, katero je pravkar zavzela.

Pašić uporno naglašja, da je radikalna stranka vsak čas pripravljena likvidirati srbsko-hrvatski spor s predstavniki večine Hrvatov, ker vidi v tem osnovo našega napredovanja. Na Pašićevi strani stoje še: Trifković, Srškić in Uzunović (?) Zlasti Srškić se poleg Laze Markovića in Janjića trudi za rešitev akutne krize. Medtem pa se za Ljubo Jovanovića že ve, da je on že davno zagovarjal sporazumno likvidacijo srbsko-hrvatskega spora. Narodna radikalna stranka pod vodstvom odločilnih in rutiniranih politikov, ki je potom evolucije iz mlade revolucionarne organizacije postala narodna konservativna stranka, ona bo skušala oceniti situacijo v Hrvatski, ki se nahaja v evoluciji na desno, ker vsaka mlada, zdrava in jaka narodna stranka ne more hoditi po drugačni poti kakor je ta. Ta pot vodi do one linije nacionalnega konservativizma, na kateri se mora HSS sestati z radikali. Kedaj se bo to zgodilo, je odvisno od razmer, čim se rešijo gole formalnosti po zastopnikih organizacij in poverjenikih. Do koalicije radikalov s HSS mora gotovo priti v najbližjih dneh ali morda v prihodnjem tednu. Do tedaj pa se bo gotovo vsa situacija razvijala v smeri te koalicije.

AVDIJENCE.

Beograd, 7. aprila. Po avdijenci P. Radiča so bili v dvoru Stojan Stevović (demokrat iz Skoplja), vojni minister general Dušan Trifunović in poljedelski minister Krsta Miletić. Stevović je poročal o razmerah v južni Srbiji.

Nočemo zaenkrat govoriti še konkretno, kako naj se to zgodi, ker mislimo, da bo stvar najbolj uspešna, če bo njena realizacija izšla iz vrst direktno prizadetih. Naglašamo pa z vsem poudarkom. Slovenija pride do svoje veljave le, če bo njena delegacija prvovrstna, če bomo imeli ambicijo, da imponiramo v Beogradu s svojimi argumenti, ne pa z medsebojnimi obdolžitvami. V tem je problem slovenske politike in hrvatski primer jasno kaže, v čem je rešitev.

Belgijske volitve.

Bruselj, 6. aprila. O belgijskih volitvah prihajajo čisto nasprotujoča si poročila. Tako se v nekaterih poročilih govori, da so napredovali komunisti, v drugih pa, da so zelo nazadovali. Tudi o uspehih oziroma neuspehih drugih strank še ni zanesljivih poročil.

Volitve so v splošnem potekle mirno. Od 2 milijonov volilcev se je udeležilo volitev preko 1 in pol milijona. Sigurno je, da so socialisti napredovali. Po vsej verjetnosti so napredovali tudi klerikalci in ni izključeno, da bodo sami imeli večino. Popreje so imeli klerikalci 81 mandatov, sedaj se računa, da jih bodo imeli 100. Vseh poslancev je 187. Liberalci so nazadovali.

V prejšnjem parlamentu so imeli klerikalci 81 mandatov, socialisti 68, liberalci 33, Flamci 4 in kombatanti enega. 153 mandatov senata pa je bilo razdeljenih sledeče: klerikalci 73, socialisti 52 in liberalci 28.

KONFERENCA V FIRENCI ODGODENA

Beograd, 7. aprila. Po vesteh iz Firence, je obolel predsednik italijanske delegacije Quartieri in odpotoval v Rim. Konferenca je odgodena. Kakor izgleda, temu ni vzrok bolezen, marveč pretirane italijanske zahteve, radi katerih delo ni moglo uspešno in hitro napredovati. Tako je nastala nujna potreba, da se konferenca preloži.

PRED NOVO ORIENTACIJO DRŽAVNE POLITIKE.

Beograd, 7. aprila. Odlašanje rekonstrukcije Pašićevega kabineta jasno kaže, da situacija še ni dovolj zrela. Z ozirom na neizvestnost politične situacije, ki se nahaja popolnoma v rokah krone, se podčrtava zlasti okolnost, da je tudi opozicija o vsem natančno informirana. Radi tega pripisujejo velik pomen večrajšji avdijenci Pavla Radiča in Pašića. P. Radič je zelo zadovoljen in je nesel svojim političnim prijateljem v Zagreb vse potrebne informacije za novo orientacijo in za eventualne nove kombinacije, ki so na dnevnem redu. Pravijo, da se bo v najkrajšem času vršila seja kronskega sveta, na kateri bodo razpravljali o državnih problemih in o novi orientaciji državne politike.

FRANKOVCI ISČEJO RADIKALNE MILOSTI.

Zagreb, 7. aprila. Te dni so se vršila v Zagrebu pogajanja med zastopniki radikalov in frankovcev. Radikali: Momčilo Ivković, Gjogje Jelenić in Sveta Popović so se sestali z Bubčićem, Elegovićem, Perčevcom in drugimi. Prišlo je do sporazuma in se bo izdelala tekom tedno deklaracija, v kateri bo orisan političen položaj in naglašale potrebe konsolidacije. Po tem sporazumu bodo frankovci vstopili v radikalno stranko. Poleg tega bi morali radikali spremeniti nekatere točke svojega programa. To naj bi uredil kongres radikalne stranke, ki se nahaja popolnoma v rokah krone, grebu in katerega bi se udeležil sam Pašić. Pogajanja s frankovci ni smatrati za drugo ko za pritisk na radičevce.

KRSTA MILETIĆ NAMESTNIK TRGOV. MINISTRA.

Beograd, 7. aprila. Sinoči je bil določen za namestnika ministra trgovine in industrije Krsta Miletić, sedanji poljedelski minister.

Govor Pavle Radića.

II.

Mi rabimo svetlobe. Nam ni vseeno, kaj se godi v tej državi. Mi nečemo biti v tej državi, ker je naš narod tako politično zrel, da se ga ne more smatrati državljanom druge vrste, niti ne bi mogel narod tega trpeti. Zato je bilo vse naše prizadevanje, da se utrdi vsa ona politična dejstva, ki so bila via facti izvršena in sicer brez formalnega pristanka hrvatskega naroda in brez obzira na one zaključke hrvatskega sabora in drugih korporacij, ki so omogočili in upravičili ta fakta. Mi smo resni ljudje in nečemo reanimirati stvari, ki se ne dajo več tako popraviti, kakor so bile nekdanj. Mi to samo konstatiramo kot dokaz, da je naše nezadovoljstvo upravičeno in da je naše opozicijsko stanje naraven pojav. Živeli smo v večni borbi proti nasilju in sili in zato smo se upirali tudi v tej stvari izvajanju takega ujedinenja itd. in povdarjali, da se ne more iti preko zaključkov hrvatskega sabora in vse te stvari opravičiti, ne da bi se vprašalo hrvatskega naroda.

Toda izjavljamo tu lojalno, da nikakor ne smatramo svojega položaja v Beogradu istim, kakor je bil naš položaj v Budapešti. To se absolutno ne da primerjati, ker smo tu doma. Mi smo tu med svojimi, pa čeprav prvi hip nismo našli tega razumevanja, kakor bi ga bilo treba in kakor smo ga pričakovali. To pa ne pomeni, da ga ne bo niti jutri, zlasti še, ko prodre še bolj med narod zavest, da smo eno, kakor je hvala bogu tudi že prenehala oblika: »Mi smo vas osvobodili!« Faktično je tega očitka vedno manj, toda nam že tako preseda, ker smo ga vsak hip morali slišati do onemoglosti. Pri tem se je pozabljalo, kakšno vlogo je izvršil hrvatski narod, da omogoči to ujedinenje. Junaško je skozi stoletja čuval vsak pedan zemlje. Ko so preko njega divjali vse mogoči sovražniki in dušmani, on je ostal na svoji zemlji in jo očuval. Ali bi mar prišlo brez tega do ujedinenja? (Živahno ploskanje opozicije.) Vprašam vas, bratje, kaj bi storili, da nismo tega ohranili? In zato, če se uvažuje eno, se ne sme omalovaževati drugega, temveč treba spoštovati narod kot celoto, kot suvereno enotico, ki ima po svoji pravici samoodločevanje tudi pravico, da reče svojo besedo. In ker smo definitivno uverjeni, da je za obstoj hrvatskega naroda edina solucija v teh mehanizmi, ki obstoje danes (frenetično aplavz opozicije) hočemo, da imamo glede notranje ureditve države možnost in priliko, da pride to, kar je bilo ideja naše samoodločitve, do izraza v enakopravnosti, v bratskem sporazumu in notranji ureditvi države.

Kmetu njegove pravice.

In zato gospoda, mislim, da brez ozira na to, kako so se stranke grupirale in kaj kdo misli, politika, katere ne vidim niti jaz niti sam Radić, temveč, ki jo vodi hrvatski narod, da se ta politika ves čas od pred vojne pa do danes razvija konstantno v enem pravcu, ki bi ga v glavnem sledeče označil: Kmeti narod ima svojo posebno pravico na zemljo, na upravo itd. in ima pravico na vpliv v državi, ker je kmeti narod v večini in ima odločilen vpliv na obstoj države in ker smo mi kmeti narod, zato je naša država kmetijska država. Vseeno, če se tako imenuje ali ne, toda dejansko je. (Odobravanje na levi.) Mi hočemo, da ima ta narod odločilno besedo v državi. Dosedaj je bil zastavljen v svojih interesih in vsakemu drugemu se je posvečalo več pozornosti, kakor kmetu in njemu se je dajalo na zadnje na levi.) Mi hočemo, da ima ta naravo, da počiva sila države na kmetu, ker on daje kruh, brez kruha pa ni življenja niti v miru, niti v vojni. Zato smo mi, ki smo organizirali narod na teh načelih, vnesli v njega najprej idejo, da je narod suveren, potem idejo bratskega sporazuma z ostalimi jugoslovenskimi narodi, idejo za ustanovitev skupne kmetijske države in razširjanje te ideje smo stvorili organizacijo, ki je v treh volitvah po vrsti pokazala svojo silo, silo, ki je prišla, da je ta organizacija stalna, sigurna in da ni le začasna. Samo po sebi je nastalo spoznanje, da politična stranka ni sama sebi cilj, da mora ona s temi ideali, s svojo organizacijo preiti k pozitivnemu delu in vi ste videli, da smo mi lani to tudi že storili. Mi smo se od lani tako z našimi izjavami in z našim postopanjem pripravljali, da to pozitivno delo okrepimo, da moremo v upravi te države tako sodelovati, kakor zahtevajo interesi našega naroda. (Burno odobravanje opozicije.) V podkrepitve tega pripominjam, da je tudi program »Blok narodnega sporazuma in seljačke demokracije« izdelan na deklaraciji Davidovičeve vlade in na izjavi našega predsedništva iz septembra lanskega leta. Vsi mi narodni zastopniki, ki smo bili v Beogradu in prišli do sporazumnega dela, jaz sem na javnih shodih in kdor me je slišal na mojih shodih v Bosni in Hercegovini, Hrvatski in Dalmaciji se je mogel o tem prepričati, mi vsi smo vedno govorili v tej smeri.

Naše republikanstvo.

Govoril sem odkrito, v čem je naše republikanstvo, da nam ni za formo, temveč za vsebino. Mi nečemo, da z republikanstvom želimo mišljenje srbskega naroda, ki nam je bratski in če vidimo, da je on prepričan, da se bomo mi v tej točki lahko sporazumeli, ker nam gre le za stvarnost, za narodno suvereniteto in za popolnost parlamentarnega režima. To smo mi odkrito govorili. Govorili smo odkrito, kako je naše mišljenje glede ureditve države in kako mislimo o vojski. Govorili smo odkrito, da nam je vojska potrebna. Zakaj? Zato, da se branimo pred zunanjimi napadi. Mi smo majhen narod in moramo se čuvati, da bi se igrali z vojno, ker

je to opasna stvar, toda za obrambo domovine moramo biti vsi do zadnjega složni, ker brez domovine ni niti nas! Zlasti pa smo pri tem opozarjali na določbe našega programa, da obramba domovine preneha šele s smrtjo in ne že v gotovih letih. Zamerili smo to, da se vojska meša v politiko in povdarjali, da želimo, da imajo v vojski enake pravice vsi državljani, pa naj so Srbi, Hrvati ali Slovenci. To je bil naš nazor. In kakor smo tedaj narodu govorili in mu razlagali te ideje o ureditvi države, o sporazumu, o naših odnosih, tako smo šli z istimi načeli tudi v zadnje volitve.

Vi veste, gospoda, da so padec s strani sedanje vlade večine za časa krize Davidovičeve vlade izjave, da Davidovičeva vlada nima mandata od naroda, da sklene sporazum, ker da je g. Davidović bil izvoljen na programu Vidovanske ustave, Hrvati pa da so bili izvoljeni pod pogojem, da ne gredo v Beograd, da ostanejo doma. Tako nekako se je tedaj govorilo. V resnici pa se je šlo v volitve brez ozira na ono, kar se je pozneje zgodilo, šlo se je pod geslom: za narodni sporazum ali proti njemu; za sporazum ali za hegemonijo. Gospodje in bratje! Mi smo za sporazum in nismo za hegemonijo. (Pribeči: Nihče ni za hegemonijo.)

Mi smo torej odkrito rekli, za kaj nam gre in ko je prišel čas in ko je narod to odobril, smo mi z mandatom, ki smo ga dobili od naroda, bili tedaj pooblašteni, da pristopimo k izdelavi sporazuma v podrobnostih. Preje tega nismo storili, ker smo v tej stvari postopali rigorozno. Stojimo na stališču, da nihče nima pravice, da sklepa nekaj v imenu naroda, če ni prepričan, da dobi za to od naroda pooblastilo.

Narod je za politiko sporazuma.

Mi smo po teh volitvah, na katerih se je pokazal ne samo med Hrvati in Slovenci, temveč tudi med Srbijanci zmisel za sporazum, to, kar nas je najbolj veselilo in na kar smo najbolj pokazali s prstom, da se hoče tu na podlagi ravnopravnosti graditi država kot trije narodi (Simonović: Kot 3. narodi?) da so Srbi, Hrvati in Slovenci politično enakopravni. (Glasovi na desnici: Pa tudi sedaj so ravnopravni!) Ne kot posamezniki, temveč kot trije narodi (Simonović: Kot tri narodi?) a vi bi rekli tri plemena. Imenujte to, kakor hočete, ker gospoda, ne gre zato, da smo mi kot posamezniki enakopravni in to na papirju, temveč, da se izvede politična enakopravnost, kakor je bilo rečeno v Krfski deklaraciji, da se ustave ne more izglasovati brez kvalificirane večine. Ko smo dobili zaupanje naroda, ko smo videli, da je narod v Šumadiji odobril politiko sporazuma, in ko smo se prepričali iz razpoloženja za časa volilne borbe in iz naših razgovorov, ki smo jih vodili z vsemi brez razlike, da je volja za sporazum prodrla tudi med velik del radikalov, da tudi oni spoznavajo, da je ta država brez Hrvatov in njihovega sodelovanja nemogoča, da je potrebno, da se dogovorimo o taki notranji ureditvi države, ki bo vse tri brate popolnoma zadovoljila, tedaj smo mi v tem videli jamstvo, da smemo iti s svojim zaupanjem in s svojim približevanjem srbskemu narodu odkrito dalje, ker je stvar resničnega zblizavanja prišla od spodaj iz naroda in ni ista formulirana samo v vrhovih politikov in vladujočih. V tem je bila za nas sigurnost, da ima ta politika podlago, da jo narod v srečo odobrava in da se bo zanj zavzel in bo tako zmaga. Zato smo tedaj pričeli formirati enoten parlamentaren opozicionen blok s skupnim programom, v katerem smo določili načela, na katerih bomo nadaljevali skupno delo. (Glasovi radikalov: Da čujemo! Jovan Radonić: Tandem alikuando.)

Bistvo sporazuma.

Vam je, gospoda, ta program že znan, ker ste ga že slišali in bom zato ponovil samo nekatere stvari in jih po potrebi razjasnil. »Ta blok je vzel za podlago svojega delovnega programa deklaracijo Davidovičeve vlade z dne 12. avgusta 1924, ki bi se dopolnila z drugimi potrebnimi zakonskimi predlogi: o svobodi tiska, o svobodi sestajanja in združevanja, z zakonom o samoupravi kmetijskih in mestnih občin itd.« To smatram, da so najvažnejše in najbolj aktualne potrebe našega naroda. »Način izvršitve zadnjih volitev dokazuje nujnost zakona, s katerim se so krepke zaščitila svoboda volitev, bolj točno označila odgovornost organov, ki sodelujejo pri vodenju volitev, poostrele kazni in se predpisalo pospešeno postopanje za kaznovanje krivcev. Verifikacije volitev pa naj vrši sodišče.« Mislim, da so te stvari tako jasne, da ni treba o njih izgubljati niti besede.

Podlaga političnega dela obstoji iz programatičnih načel, ki so bila deloma izrečena v sporočilu predsedništva HRSS z dne 24. septembra 1924 in to zlasti:

1. Stranke bloka, stoječe na čelu enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev, so složne v tem, da je država SHS ena celota, katere meje so nedotakljive in katere notranje ureditve se ima izvesti s svobodnim narodnim sporazumom Srbov, Hrvatov in Slovencev po nižje navedenih načelih. Gospoda, to je izvršeno, kakor to veste sami, ker ne morete tajiti iniciative, ki je padla z vaše strani, ko ste dejali, da naj Hrvati povedo, kaj da treba revidirati. (Dr. Radonić: Zakaj niste prišli v ustavotvorno skupščino? Sedaj treba revidirati tako, kakor to določa ustava.) Pa to se more vse zgoditi tako, kakor predpisuje ustava.

2. Definitivna izvedba narodnega sporazuma zakonitim putem in na osnovi demokratske vladavine, brez vsakih notranjih pretesljev in brez slabljenja našega notranjega položaja je najpopolnejše mogoča samo v parlamentarni monarhiji angleškega tipa, ki je zasnovana in izražena v narodni suvereniteti. (Dolje prih.)

Program dr. Marxa.

Kandidat weimarske koalicije dr. Marx bo v kratkem poslal demokratski in socialno demokratski stranki pismo, v katerem bo naveden njegov program, ki ga bo izvajal v slučaju, da bo izvoljen za predsednika Nemčije.

Osnovna misel njegove zunanje politike bo sporazum. Če bo izvoljen za predsednika, potem bo nadaljeval politiko, ki jo je pričel izvajati kot nemški kancelar. Dawesov načrt se mora izvesti in vsi v to potrebni zakoni se morajo izglasovati. Pogajanja z antantno glede evakuacije zasedenega ozemlja in garancijskega pakta se morajo nadaljevati. Končno pa je treba tudi misliti na vstop Nemčije v Zvezo narodov. Seveda se mora ta vstop izvršiti na način, ki bo v skladu s častjo in interesi Nemčije.

V notranji politiki bo program dr. Marxa, da se vrši zakonodajno delo v socialnem duhu. Isti duh mora prevevati tudi delo uprave. Sicer pa so osnovna načela Marxove notranje politike toleranca. Bojazni nekaterih protestantskih krogov, da bi vodil dr. Marx politiko v zmislu katoliških zahtev, so popolnoma neosnovane. Dr. Marx je bil sicer nekoč predsednik katoliškega

šolskega društva, toda niti najmanj ne bi hotel kakorkoli podpirati ali tudi same trpeti kakor koli cerkvene ali šolske politike. Nikdar ne bo oviral razvoja šolstva ali pa svobode znanstvenega raziskovanja.

Ob priliki prevzema skupne kandidature je dr. Marx izjavil, da smatra kot najvišje dolžnost predsednika republike, da ščiti ustavo. Nemški narod se je po preobratu krepko priznal kot pristaš ustave. Naloga državnega predsednika je, da to voljo ljudstva spoštuje. Potrebno je nadalje, da bo vse javno življenje prežeto od demokratizma in socialnega duha. Nemčija rabi notranji mir, ker mora dovršiti še veliko nalogo, da si zagotovi zunanji mir. Nemški narod hoče sporazum na podlagi pravičnosti. To pa je desegljivo le, če bo spoštovana pravica narodov na samoodločbo. Zato je treba storiti vse, da postane prebivalstvo v zasedenem ozemlju zopet svobodno.

Dr. Marx bo v prihodnjih dneh govoril v vseh večjih mestih Nemčije, da bodo mogli tudi demokrati in soc. demokrati spoznati njegov program. Splošno se računa, da zmaga dr. Marxa, dasi razvijajo zlasti protestanti proti njemu veliko agitacijo.

Bolgarska pred revolucijo.

Pribečičeva »Reč« objavlja sledečo naredbo bolgarskega vojnega ministra:

»Vse garnizije in vse vojne enote morajo stopiti v kontakt z mestnimi organizacijami vladnih strank, da se skupno bore proti komunistom in zemljoradnikom. Proti njim je treba nastopiti čim ostreje in brezobzirno je treba pobiti vse inteligentnejše, smelejše in sposobne pristaše teh strank. Čim prej je treba sestaviti sezname takih ljudi, da bi se jih moglo v trenutku, čim se prične nastop proti njim, takoj ubiti, brez ozira na to, če so krivi ali ne. V krajih, kjer bi izbruhnila vstaje, je treba brez usmiljenja pobiti vse ujetе zarotnike, njihove pomagače kakor tudi one, ki bi jih skušali prikriti. Ravno tako je treba postopati z njihovimi rodbinami, njih hiše pa je treba sežgati. Da ne bo žrtv na strani vladnih čet, se imajo hiše, v katere bi se zarotniki poskrili, zažgati, ne da bi se hiše napadlo. Vojne enote se morajo opremiti z brizgalnicami za udušljive pline. Treba je izdelati table z napisom: General N. N. nastopa iz Sofije ali iz kake druge strateške točke s toliko in to-

liko infanterije, kavalerie in artiljerije, z druge strani pa nastopa znani vojvoda... itd. Te table je treba nabiti pred frontami, da se tako dvigne duh vladnih čet in demoralizira nasprotnika. Vse ujete zarotnike je treba javno ubiti.

V vseh pomembnejših taktičnih vprašanjih se sklepa v sporazumu z oficirji. Načelniki garnizij imajo pravico, da proglase v svojem okolišu obredno stanje in da izvedejo mobilizacijo zanesljivih pristašev vlade.

Vsak ujet zarotnik mora biti v 24 urah zaslišan in usmrčen. Neposlušnost oficirjev se kaznuje s smrtjo. Ravno tako se kaznuje s smrtjo vsi, ki bi govorili o tem dokumentu. Tekom dveh dni mora načelnik revidirati svojo listo zanesljivih ljudi in nato sporočiti to naredbo svojim podrejenim oficirjem.

Povelje je tajno in strogo zaupno.

Ce je ta naredba bolgarskega vojnega ministra popolnoma avtentična, seveda ne moremo presoditi, pač pa je gotovo to, da se razmere na Bolgarskem tako žalostne, da bi taka naredba čisto odgovarjala maniram kravega režima predsednika Cankova.

Politične vesti.

Skupina dr. Spahe je zavzela v sedanjem položaju zelo interesantno stališče. Muslimani spoznavajo, da je blok sporazuma neenoten in da je njegova kompaktnost le še na papirju. V koncentracijski vlado muslimani ne verujejo. Zamerjajo g. Korošcu, ker napada »Slovenec« rodilceve. Da bi šli radičevci v Canoso, kakor je trdil »Slovenec« v članku »Iz Jeruzalema v Damask«, je napačno. Muslimani se očitno trudijo, da iz nove kombinacije ne bodo izločeni.

Poglavje o vojni krivdi. Ljuba Jovanović nadaljuje svoj odgovor na svetovno kampanjo radi njegovega članka o sarajevskem atentatu v knjigi »Krv Slovenstva«. Kampanja je naperjena proti Srbiji, češ da je ona odgovorna za svetovno vojno. V članku v »Novem Životu« pod naslovom »Srbija in Crna gora 1. 1909—1913« pravi Jovanović, da so takratnemu zunanjemu ministru Milovanu Milovanoviću 1. 1909 rekli Angleži, naj se Srbi čuvajo Avstro-Ogrske, ki hoče napraviti veliko Albanijo. Ta Albanija pa naj bi obsegala Solun, Bitolj, Skader, Kosovsko Mitrovico, torej ves desni breg Vardarja. Albanija bi pritiskala na nas, podpirana od Avstrije, da bi nas mogla ložje okupirati. Borili smo se in zato je bila sklenjena balkanska zveza. Srbija, ki je bila ves čas v nevarnosti, je mnogo popuščala. Ni bilo lahko, tudi mi smo odšli iz Albanije, zapustili Skader in pristali na albansko državo, samo da ne bi prišlo do svetovne vojne, katero je Avstrija zahtevala. Ko je Bolgarska napadla zavratno Srbe ob Bregalnici in so Srbi premagali junaško Bolgare, je grof Berthold iskral privolitve s strani Italije, da napade Srbijo. Italija ni privolila. Zopet je bila preprečena svetovna vojna; v blagor grški in rumunski dinastiji. Kmalu je sledil mir v Bukarešti. Na koncu omenja Jovanović pacifizem Srbije in deklaracijo kralja Petra ter ugotavlja dejstvo, da je Avstrija hotela na vsak način uničiti Srbijo.

Spalajković nepoboljšljiv. V »Vremenu« je priobčil M. Spalajković izjavo o sov. Rusiji in naših državnih problemih. V tem članku odgovarja Spalajković Pavlu Radiću in Trumbiću ter ugotavlja, da komunistična nevarnost še ni prenehala. Govori o tretji internacionali, ki si je stavila za nalogo: boj proti imperializmu. O Radičevi stranki pravi, da je komunistična, toda velika masa hrvatskih seljakov in pravtako tudi večina hrvatskih poslancev ne ve, kaj je to seljačka internacionala. Stjepanu Radiću moramo v nekaterih pogledih priznati socialne zasluge, ker je po sebi pobijal koncepcije komunizma, vendar pa je on na drug način rušil državno edinstvo. To delo se je strinjalo s 3. internacionalo, katere namen je v prvi vrsti izvesti državni prevrat in anarhijo.

Demisija vojnega ministra je italijanski kralj sprejel. Vojno ministrstvo prevzame sam Mussolini. V političnih krogih se trdi, da bo Mussolini vršil posle vojnega ministra tako dolgo, dokler se ne združi vojno in mornariško ministrstvo, nakar prevzame vojno ministrstvo general Badoglio.

Buharin proti Trockemu. V razširjeni osrednji eksekutivi komunistične internacionalne je imel Buharin daljši govor, v katerem je poročal o stanju ruske komunistične stranke. Dejal je, da stranka nikdar ne bo trpela tako velikih izprememb v svojih historičnih smernicah, kakor to zahtevajo pristaši Trockega. Stranka se pri tem ne bo priporočila posameznikom, temveč proti njim politiki.

Makedonski pokret. Kljub vsem dosedanjim neuspehom se drže makedonski komiteji trdno svojega sklepa, da osvobodijo Makedonijo iz »srbskega robstva«. Dokaz temu je, da se ustvarjajo kljub vsem spornim v vodstvu makedonskih komitejev samih vedno novi načrti za »osvoboditev Makedonije«. Tako se je ustanovil nedavno nov oddelek komiteja, ki se nazivlje ponosno »guerilla«. Ime pove vse. Naloga tega oddelka je pač ta, da intenzificira zopet guerrilla-vojsko, ki jo vodijo Makedonci v Južni Srbiji. Z vsemi rezervami ima »Guerrilla« približno 5000 dobro oboroženih mož. Vodjem »Guerrille« je bil imenovan glasoviti bolgarski »vojvoda« Jovan Brlo. Svoje delovanje je pričel ter zbira svoje ljudi ne samo po vsej Bolgariji, marveč tudi na jugoslovenskem ozemlju. Jugoslovenske oblasti so ukrenile primerne proti mere, da dobi bojaželjni Brlo spomlad, ko je pričakovati njegovih napadov, odgovor, ki mu gre.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:
Začetek ob 20. uri zvečer.
Torek, 7. aprila: Zaprt.
Sreda, 8. aprila: Rosmersholm. Red E.
Četrtek, 9. aprila: Zaprt.
Petek, 10. aprila: Zaprt.
Sobota, 11. aprila: Zaprt.
Nedelja, 12. aprila: Golgota. Izven.

Opera:
Začetek ob pol 20. uri zvečer.
Torek, 7. aprila: Boheme. Red F.
Sreda, 8. aprila: Carmen. Red D.
Četrtek, 9. aprila: Zaprt.
Petek, 10. aprila: Zaprt.
Sobota, 11. aprila: Zaprt.
Nedelja, 12. aprila: Don Juan. Izven.

Sprememba dramskega repertoarja. Ker je morala gospa Nablocka nujno odpotovati k težko bolnemu soprogu g. Putjati v rusko bolnico v Pančevo, se vprizori v sredo mesto naznanjene Lizistrate Ibsenova drama Rosmersholm. Pri tej predstavi igra vlogo Brenda g. Lipah. Predstava se vrši za red E.

Zanimiva knjižna novost je začela danes izhajati v založbi »Vigred« v Ljubljani. Portugalski roman Amadis v prevodu dr. A. Debeljaka bo izhajal v snopiščih po 16 strani tedensko. Roman, ki je že v stari obliki pred davnimi stoletji romal po vsem svetu, je sedaj (l. 1923) izšel v prenovitvi največjega sodobnega španskega pisatelja A. L. Keira in je takoj osvojil ves kulturni svet. Zdjaj ga dobimo tudi Slovenci. Snopišč se dobe po vseh ljubljanskih trafikah in pri kolporterjih po 3 Din. Naročila sprejema založba »Vigred« Ljubljana, Škofja ul. 8./I.

Dnevne vesti.

— **Promocija.** Za doktorja vsega zdravilstva je bila promovirana na innsbruckški univerzi g. dr. Anka Končalnik iz Toplice pri Novem mestu. Čestitamo!

— **Osebnosti v pošte.** Premeščene so uradnice: Mara Kocijančič iz Križ v Radovljico, Josipina Glazar iz Ljubljane v Dol. Lendavo, Angela Bernik iz Murske Sobote v Križe na Dolenjskem, Tončka Koželj iz Križ na Dolenjskem v Ljubljano, Dragica Kuralt iz Ljubljane v Slov. Bistrico, Amalija Draksler iz Metlike v Trbovlje, Justina Blim iz Novega mesta v Metliko, Marija Medar iz Rakeka v Cerkljico, Marija Kolar iz Ljubljane na Rakek, Pavla Zaje iz Ljubnega v Maribor, Dragica Kuralt iz Slovenske Bistrice v Ljubljano, Iva Kraje iz Grahovega v Ceremošnjice, Pavla Andres iz Ceremošnjice v Novo mesto, Mihaela Vidali iz Ptuja v Celje in Danica Serajnik iz Maribora v Belčinec.

— **Iz inženjerske prakse.** Ministrstvo javnih del je dovolilo 53 novim inženjerom arhitektom izvrševanje prakse. Večina jih je Beogradčanov in zagrebčanov. Ljubljani so samo trije: Ing. Fran Zupančič, Viktor Turnšek in Josip Pavlik.

— **Likvidacija oddelka ministrstva za trgovino in industrijo** se izvrši dne 30. aprila 1925, tako da prevzame dne 1. maja 1925 vse njegove posle, ki niso pridržani ministrstvu, velika župana ljubljanske in mariborske oblasti. Od tega dne se morajo prošnje, vloge, predlogi in poročila pošiljati same teritorialno pristojnemu velikemu županu. — Veliki župan.

— **Klub dobrovoljcev v Ljubljani** ima sešanje danes ob 20. uri v salonu pri Mraku (Rimska cesta). Na tem sestanku bo prečital lev. Josip Jeras zanimiv dokument o formiranju dobrovoljskih edinic v Rusiji. Ta dokument vsebuje sledeče odstavke: 1. Formiranje srbskega dobrovoljskega odreda v Odesi. 2. Formiranje I. srbske dobrovoljske divizije. 3. Formiranje štaba srbskega korpusa in II. dobrovoljske divizije. 4. Ruska revolucija in njen vpliv na srbski dobrovoljski korpus. — Letos je desetletnica formiranja dobrovoljskih edinic v Rusiji, prihodnje leto bo desetletnica krvavih bojev v Dobruđi. — Dobrovoljci in njihovi prijatelji, udeležite se polnoštevno tega sestanka, da si z objektivnim poročilom vzbudimo zopet spomin na zmagovitost in vlogo dobrovoljskega pokreta v svetovni vojni!

— **Jurjevanje na ljubljanskem gradu** se vrši letos 8. maja. Z ozirom na vzvišen namen te stare narodne prireditve se vsa občana društva že sedaj opozarjajo in prosijo, da se na ta dan vzdrže vseh prireditev ter agitirajo samo za »Jurjevanje«. Več v prihodnjih dneh.

— **V zdravilišču »Termac« v Laškem** razpisuje Pokoj. zavod za nam. v Ljubljani za dobo od 15. maja do 15. julija t. l. za dva zasebna nameščenca — svoja zavarovanja — za vsakega za pol meseca prosti mesti s prvovrstno oskrbo, in sicer s prosto sobo, popolnoma vso prehrano, zdravniško pomočjo in kopanjem, toda brez potnih stroškov. Prošnje se vlagajo pri zavodu do dne 1. maja t. l. opoldne in morajo biti opremljene z uradnim sprčiševalom, da prosilec nima premoženja, in s potrdilom zdravnikovim, da prosilec bolega za protinskimi ali revmatičnimi obolenjem lažje vrste, da bi bilo zdravljenje v termalnem kopališču potrebno, da je od 15 dnevnega zdravljenja pričakovati zboljšanja in da prosilec lahko potuje brez spremstva.

— **Vizum med Nemčijo in Avstrijo** bo odpravljen. Nemški zunanji minister Stresemann se trudi, da bi se to zgodilo še pred veliko nočjo. Čas bi bil, da bi se vizumi in silne ovire za promet sploh povsodi odpravile.

— **Ponesrečen atentat na skladišče smodnika** pri Solji. Te dni so poskusili v Solji nekega večera neznan storilec atentat na skladišče smodnika 4. artiljerijskega polka v Solji. Ko jih je ustavljal na straži stoječi vojak, so streljali nanj. Ko je prihitela ogorčenemu vojaku straža na pomoč, so atentatorji že izginili v temi brez sledu. Okraj, v katerem se nahaja omenjeno skladišče, je bil takoj cerniran in dva sumljiva individuja sta bila aretovana.

— **Rudniška nesreča.** Te dni se je zgodila v rudarskem ozemlju v Nemčiji velika nesreča. To je v kratkem času tretja rudniška nesreča, ki se je pripetila v Nemčiji. Glede težkih posledic jo je skoro mogoče primerjati nesreči v Lotaringiji. Ponesrečilo je namreč 75 oseb, od katerih so jih našli šele 54. Bili so sicer še živi, toda težko ranjeni, tako da ni mogoče reči, koliko jih bo ostalo živih. Zdi se, da je nesreča nastala tudi v tem slučaju vsled tega, ker se je utrgala jeklena žica dvigala, nakar je padlo dvigalo v vodo v globlino rova.

— **Konec ostravskega štrajka.** Štrajk v ostravski metalni industriji je omejen točno na trdniške železolarne, kjer se pa tudi javlja vedno večje število delavcev k delu, ter na železolarne v Karlshütte, kjer se je predvečerašnjim tudi že začelo delo. Konec štrajka v kemični industriji se je pričelo predvečerašnjim v tovarni za celulozo v Rattinbau ter v tovarni za cinkove barve v Peterswaldu zopet delo v polnem obsegu. Samo v tovarni sode v Petrovicu traja štrajk deloma dalje, dočim se vrši v drugih kemičnih podjetjih delo kakor normalno. Predvečerašnjim objavljeni razglas podjetij glede eventualnega izprta stavku, ki se ni znan vsemu delavstvu, ker stanuje razkropeno po številnih vaseh. Vendar je pričakovati, da začne delavstvo danes zopet delati v vseh kovinskih in kemičnih podjetjih v celnem obsegu. Tudi v rudnikih raste število ljudi, ki delajo, vedno bolj. V zadnjih dnevih je naraslo od 44.2 na 49.1 odstotkov, torej skoro za 5 odstotkov. Tudi zasila dela se vrše v vseh rudnikih revirja.

— **Javna hiša v Sisku.** Neka Bosanka je zgradila v Sisku javno hišo. Zgradila jo je v sredini mesta, v bližini šolskih poslopj. Zato se je obrnilo tamkajšnje združenje jugoslovenskih žena na notranje ministrstvo, da se javna hiša prepove, da ne bo pohujšanja. Notranje ministrstvo je prošnji ugodilo in obrt se bo morala izvrševati na periferiji mesta.

— **Umor zaljubljenega policijskega stražnika.** Te dni se je pričela pred porotnim sodiščem v Sibeniku obravnava zoper štiri fanti, ki so obdolženi, da so umorili iz zasebe občinskega stražnika Andrijo Rakiča iz Benkovca, ko se je vračal po polnoči domov. Glasom obtožnice so ubili policaja radi neke ljubavne zadeve. Obravnava bo trajala več dni ter vzbuja veliko senzacijo, ker pripovedujejo priče prav zanimive stvari. Obtoženci dejanje odločno zanikajo ter pravijo, da so ga priznali pred žandarmerijo le vsled tega, ker jim je žandarmerija priznala izsilila. Zandarji so jim plesali po trebuhu »čardaš«. Aretovalci so morali pojesti naenkrat po tri porcije krompirja in popiti nato po dva litra vode.

— **Krstiti so jo pozabili.** Te dni je umrla na angleškem gradu Madestone 18 letna deklica, ki so jo pozabili krstiti. Radi tega ji je odredel pastor cerkveni pogreb ter prepovedal, da se jo pokoplje v blagoslovljeni zemlji. Ceremonijo je opravil nato vaški učitelj.

— **Zgodaj je začel.** V Parizu se je zaljubil 15 letni Henry Gouyon v mlado poročeno ženo. Ker ženska ni imela prav nobenega smisla za njegove ljubezenske bolečine, je sklenil fantič, da zapusti dolino solz in se

preseli v večnost. Najel je avtomobil ter se dal peljati v bolnišnico. Predno je došel avtomobil pred bolnišnico, si je pogoltni fantič krogljo v prsi. Zdravniki upajo, da ga rešijo.

— **Grozen način samomora.** Gospodična Margareta Derry, članica stare plemiške rodbine v Sombathelyju na Madžarskem, je trpela že dalj časa na težki melanholiji. Te dni je napravila svojemu trpljenju konec s samomorom. Umorila se je na neobičajen in prav neprijeten način: nanosila je sredi sobe drva in razne stare krpe ter jih polila s petrolejem. Nato je namočila svojo obleko v špiritu, legla na drva in vse skupaj zažgala. Istočasno je izpila, da je bila stvar še bolj sigurna, stekleničico strupa. Ko so prihiteli ljudje v stanovanje, je bila melanholična Margareta že popolnoma zgorela.

— **Nepripravno prenočišče.** V Sirakuzi, nedaleč od Newyorka, se je pripetila te dni čudna nesreča. Železniški delavec Hores Heris je legel po končanem delu utrujen v peč lokomotive. Noč je bila hladna in namraval je nekoliko zadremati v še topli lokomotivi. Zjutraj je prišel kurjač in lokomotivo zakuril. Ko se je Hores Heris prebudil, je moral zlesti po vseh štirih skozi ogenj. Priplazivši se na prosto se je mož onesvestil, nakar so ga prepeljali v bolnišnico ter je malo upanja, da ostane živ.

— **Usmrčenje huzarja na povelje.** Debrzinski vojaški sodišče je obsodilo te dni patrolnega vodnika Antona Madarja radi umora huzarja Nahaja na smrt na večali, huzarja Aleksandra in Stefana Szabo pa radi sokrivde na dve leti ječe. Stvar je bila sledeča: Medar je naletel, ko je bil v službi na kolodvoru, na huzarja Nahaja, ki se je hotel samolastno peljati domov. Zato ga je aretoval in dal enostavno obesiti. Obesila sta ga Aleksander in Stefan Szabo. Madar je svoje dejanje priznal, zagovarjal pa se je s tem, da je bil Nahaj nepatriotičnega mišljenja, komunist, ki je delal samo zgago.

— **Italijanski tenorist aretovan v Beogradu.** Ker je pobajkoval po mestu, kakor da se je izgubil, ter ni imel nobenih dokumentov, je bil aretovan te dni v Beogradu neki Pietro Castelli. Ugotovilo se je, da je zoper fanta izdana tudi tiralica in v takni so ga v luknjo. Peter Castelli ima za seboj precej pestro preteklost. Kot mlad poba se je učil za mehanika. Ker ga ta poklic ni veselil, je postal frizer. Bil je čeden fant ter je imel dobro goflio, zato so začele noreti ženske za njim. Nekega lepega večera je vzel dečko v roke svojo mandolino ter jo je mahnil pod okno svoje oboževanke. Priredil ji je serenado in pel je s tako gniljivim tenorjem, da je omečal njeno srce. Ponudil ji je zakon in deklica je sprejela ponudbo pod pogojem, da absolvirajo dečko konservatorij. Po treh letih se je to zgodilo. Toda med tem časom se mu je njegova »Lidija« izneverila. Dekuržiran je zašel tenorist iz kvartopirce ter je izgubil v prav kratkem času ves svoj denar. Zato je falzificiral menico in tako je prišel v posest nekaj tisoč lir. Toda veselje ni trajalo dolgo. Stvar je prišla na dan in mož je bil obsojen na tri leta ječe. Ker mu rčet ni dihal, jo je popihal v Jugoslavijo. Tu je hotel postati zopet frizer in iskal je službo v Ljubljani, Zagrebu in naposled v Beogradu, kjer so ga, kakor omenjeno, aretovali.

— **Policijski komisar, neveren Tomaž,** kakor vsi policaji, se je hotel prepričati, če je aretovanec res tenorist. Poveljal je v neko dvorano, v kateri je bil pianino, ter ga pozval, naj zapoje. In Pietro Castelli je zapel. Pel je tako lepo, da so pometal uradniki in uradnice svoja peresa proč in prihiteli v dvorano, da slišijo pevca od blizu. In pel je tako glasno, da se je čulo na cesto in se je zbrala velika množica poslušalcev. Njegovo petje je očaralo cel kup dam tako, da so mu poslušale bogata darila ter vročile prošnje, da se ga izpusti iz zapore, nakar naj bi dobil angažma na opernem gledališču. — Policija tej želji za enkrat ni mogla ustreči in tenorist bo moral najbrže preje otepati polento v

kaki italijanski kaznilnici, predno bo nastopal v operah.

— **Brata je šla obiskat.** Anka P., 19 letna punčka, je služila pri nekem profesorju na Bleiweisovi cesti. V nedeljo je dejala, da gre obiskat svojega brata v vojaško bolnišnico. In šla je. Nazaj je ni bilo več. Dames je na policiji. To pa je prišlo tako: Anka je šla res v vojaško bolnišnico. Obiskat pa ni šla svojega brata, marveč svojega fanta. No, fanta ni bilo tam — in nadomestilo ga je kakih deset drugih vojakov. Na večer se jo potegnili čez zid in postavili na cesto. To je videl službujoči podčastnik in vestni mož je tekel za njo ter jo izročil policaju, ki je gnal Anko v »šekhamroc«.

— **Tombola.** Na Kongresnem trgu priredi društvo nižjih poštinih uslužbencev dne 19. aprila veliko javno tombolo. Segajte pridne po srečkah, da jih ne zamanka. Prodajajo jih vsi pismonoše in trafike po Din 2.50. — Odbor.

— **Tovarna Kozina** razprodaja te dni vse množino ostankov parov čevljev po znatno znižani ceni, na kar se cenjeno občinstvo aljudno opozarja. Prodaja samo Aleksandrova cesta št. 1.

SENZACIONALEN PROCES V PRAGI.

Praska sodnijska kronika je za senzacionalen proces bogatejša. Pred porotnim sodiščem je stal te dni mladi arhitekt Zdeněk Hlasivec, ki je ubil v jeseni svojega očeta. Zločin je izval že takrat v Pragi veliko senzacijo. Umorjen je bil bogat mlinar in jako popularna praska osebnost, ker je zaglagal za časa svetovne vojne mnogo Praskanov z moko. Proces je razkril zopet enkrat globoko tragedijo in razmere v bogatih hišah. Mladi Zdeněk je bil kot otrok razvajen ljubljencev v očetovski hiši. Po smrti svoje matere pa je zapustil rodno hišo in postala sta z očetom huda sovražnika. Medsebojna mrznja je postala še večja, ko se je Zdeněk sprijel s svojo mlado ženo, ki je uživala pri očetu velike simpatije. Od tega časa dalje oče ni dajal svojemu sinu nobenih sredstev več in se ni dal omečati niti, ko je padel njegov sin v najhujšo bedo. Od tedaj pa je preganjala mladega arhitekta, ki je živel sicer precej pustolovsko in donjuansko življenje, bolesta misel, da ga hoče dati preglasiti oče blaznim ter zapreti v blaznico, samo da bi ga mogel popolnoma razdediniti. Ker so ostali Zdeněkovi ponovni poskusi, da se približa svojemu očetu, brez uspeha, je pričakal svojega očeta nekega jesenskega večera na ulici ter mu pogoltno dva kroglji v glavo. Pred sodiščem je svoj čin takoj priznal. K obravnavi je bilo povabljenih mnogo prič, ki so se strinjale v tem, da je vladalo med očetom in sinom jako napeto razmerje, da je odtegnil stari Hlasivec, ki je bil sicer jako daren človek, svojemu sinu vsako pomoč ter da se je mladi Hlasivec bal upravit bolesno blaznico. Dva zdravnika sta izpovedala, da je bil mladi Hlasivec proglašen že davno pred umorom za paranoičnega. Z njim sta se strinjala tudi dva sodnijska psihijatra, dva znana praska strokovnjaka. Obtoženec je bil poleg tega v trenutku, ko je umoril svojega očeta, pod vplivom alkohola, ki ga ne prenese in na katerega reagira abnormalno, kar je povzročilo pri njem momentano omračenje uma. Sodnijski izvedenci so predlagali, da se odda obtoženca v umobolnico. Proces, ki je bil poln dramatičnih scen, je trajal tri dni, tretji dan, po no zvečer so odgovorili porotniki po briljantnem zagovoru dr. Melana na stavljenja jim vprašanja. Ob veliki napetosti nabitne polne sodne dvorane so se podali porotniki na posvetovanje. Imeli so odgovoriti na vprašanje, je li obtoženec kriv nameravane umora, je li izvršil čin pri zdravi pameti ali v duševni zmedenosti in, zeli ga je izvršil iz nečastnih motivov. Porota je odgovorila na prvo in na tretje vprašanje z »da« ter je odklonila vprašanje, da bi bil izvršil obtoženec svoje dejanje v duševni zmedenosti. Ko se je

Edgar Rice Burroughs:

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Veje so se razdelile, pred njim je stala ženska. Tibo se je zvalil z veje in tekel k nji. Momaya je odskočila in dvignila sulico. Takoj nato jo je zopet povesila in objela suhljato telesce.

Stiskala ga je k sebi in njene solze so se mešale z njegovimi.

V najbližjem grmovju se je predramil Numa. Pogledal je skozi vejevje in zapazil črno zamorko z otrokom. Obliznil se je in premeril. Zagon in dolg skok, pa bo pri njih. Vzdihnil je in udaril z repom.

Zavraten piš vetra je prinesel jelenu Bari Tarzanov voh. Napor mišic, ušesa pokonci, kratek skok in plen je izginil. Tarzan je nejevoljno stresel glavo in odšel nazaj, kjer je pustil Tiba. Nenadoma pa mu je udarilo na uho čudno johanje in smejanje, ki je prihajalo iz ženskega grla. Poleg tega je čul kajkežete dete. Tarzan je hitel. Tako niso hitele niti tice.

Ko se je približeval, je začul povrhu vsega še globok vzdih. Momaya in Tibo nista čula ničesar, a Tarzan je imel ušesa kot jelen. Takoj je vedel, kaj pomeni to, zato je snel iz zanjke težko sulico.

Numa ni naskočil besno. Premislil je in videl, da mu plen ne uide. Zrinil se je skozi grmovje in si ogledal plen z leskatojimi, sovražnimi očmi.

Momaya ga je zagledala in privla otroka k sebi. V eni sapi naj torej zgubi, kar je našla? Dvignila je sulico, jo zavihnila in zagnala. Oplazila je Numa po plečih in od neznatne rane je lev pobesnel. Zdaj je naskočil.

25

Momaya je hotela zapreti oči, a ni mogla. Smrt je videla, hitro prihajajočo. Še nekaj je videla. Mogočen nag belokožec se je spustil izpod zelenega baldahina, v prosevajoci svetlobi so se silno napele mišice, težka sulica je svsnila po zraku, da bi zadela leva med skokom.

Numa se je postavil na zadnje noge in z groznim rjoventjem zamahnil po sulici, ki mu je tičala v prsih. Tarzan se je plazil globoko sklonjen okrog divjajoče mačke. Momaya je strmela.

V nenadni blaznosti se je pogoltno Numa na Tarzana. Spretno se je mladenič izognil nespametnemu naskoku. Dvakrat se je zablislilo v zraku, dvakrat je nož zadela leva v hrbet. Drugič mu je presekala hrbtnico. Obupno je stegnil Numa šapo, da bi dosegel nasprotnika. Nato se je zleknil in poginil.

Bukawai se je zbal, da bi ne dobil plačila. Zato se je podal za Momayo. Sklenil je, da bo zahteval, naj bi mu zastavila svoje okraske.

Baš v tistem trenutku, ko je Tarzan naskočil, je prišel čarodej. Takoj je zaslutil, da bo ta tisti demon, o katerem je že pred Momayo čul različne govorice.

Ko je lev obležal mrtev, je z novim strahom zrla na Tarzana. Baš ta ji je ugrabil sina. Nedvomno, da ga ji bo poizkušal ponovno vzeti. A sklenila je rajše umreti, kot pa prepustiti otroka. Tesno je privla otročička k sebi.

Tarzan jih je molče ogledoval. Ko je gledal kajkežete, matere se oklepajočega otroka, je postal žalosten. Nikogar ni bilo, ki bi se tako privla k njemu, tako hrepenečemu po ljubezni.

Tibo je postalo v džungli, tedaj se je Tibo ozrl na Tarzana. Nobenega strahu ni čutil.

— Tarzan, pusti me pri moji materi Momayi. Ne jemlji me seboj, tja k opicam. Bojim se Tauga. Gunta in drugih. Ah, Tarzan, ti bog, pusti me pri materi. Do konca svojega življenja te bova blagoslavljala in ti postavljala hrano pred vaška vrata, da ne boš lačen. —

Tarzan je vzdihnil.

— Pojdita nazaj k Mbongi! Tarzan vaju bo spremljal, da se vama ne pripeti kaj hudega! —

Tibo je prestavil materi njegove besede in odšla sta pred njim skozi džunglo. Momayino srce se je balo, obenem je vriskalo od veselja. Nikoli še ni hodila z bogom. Nikoli še ni bila tako srečna. Stiskala je k sebi Tiba in mu božala upala lica. Tarzan je zopet vzdihnil.

Sam sebi pa je govoril: — Teeka ima Baluja, Sabor istotako, Gomangani ga ima, Bara in Manu, da celo podgana Pamba. Le za Tarzana ni družice, ne mladiča. Tarzan je človek in ta mora biti sam.

Bukawai je preklinjal, ko jih je videl, kako odhajajo. Prisegel je, da bo že še dosegel svoje tri koze, mrežo in bakreno žico.

Poizkus čarodejevega maščevanja.

Lord Greystoke je lovil, ali bolje rečeno, streljal fazane v Chamston Heddingu. Opravljen je bil brez najmanjšega pogrška po najnovejši modi. Bil je eden izmed prvih strelcev. Kolikor je zaostajal v spretnosti, toliko bolj je učinkovala njegova osebnost. Koncem dneva bo ležala pred njim taka množina tičev — imel je namreč dve puški in par spretnih basačev — da bi jih vse leto ne mogel pojesti, če bi bil še tako lačen, kar seveda ni bil, saj je komaj vstal izza mize.

Prispevke za listovni sklad »NARODNEGA DNEVNIKA«

Iz odgovor poroteprečital, je nastalo med poslušalci v dvorani velik razburjenje, ker je porota enostavno ignorirala izjavo sodnih izvedencev. Ko se je podal nato sodni dvor na posvetovanje, je postajala napetost vedno večja. Kmalu pa se je sodni dvor vrnil iz posvetovalnice in predsednik je razglasil, da je prišel sodni dvor do prepričanja, da v danem slučaju ne more izreči sodbe ter se mora stvar še enkrat obravnavati pred drugo poroto. Sodišče je odločilo tako iz razloga, ker so se porotniki v glavnem zmotili, ker so prišli v nasprotje z izvedeniškimi mnenji. To sodbo je sprejelo občinstvo z entuziasmičnim velikim aplavzom in akklamacijami. Ko pa je začela publika demonstrirati za obtoženca, je dal predsednik porotnega sodišča Kratochvíl izprazniti dvorano po policiji.

Gospodarske vesti.

OBŠNI ZBOR LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE V LJUBLJANI.

V povodoma 25letnega obstoja zavoda slovenske okraščene bančni dvorani se je vršil 4. t. m. ob 15. uri popoldne XXV. redni občni zbor Ljubljanske kreditne banke ob zelo številni udeležbi delničarjev, ki so zastopali 202.618 delnic, tedaj skoro štiri petine celokupne delniške glavnice in imeli 26.167 glasov.

Predsednik g. dr. Karel Triller se je po kratkem pozdravu navzočih spominjal 25letnice bančnega obstoja ter izjavil, da je tedaj peščica narodnih mož postavila s pomočjo bratskega čehoslovaškega naroda važno mejnik v pravcu razvoja slovenskega narodnega gospodarstva z ustanovitvijo Ljubljanske kreditne banke, ki je izpolnila zavezano vrzel v organizaciji domačega denarnega gospodarstva. Dočim je bila potreba po realnem kreditu že zadostno krita po številnih regulativnih hranilnicah in vzorno organizovanem združništvu, je bila trgovina,

industrija in obrt s potrebo mobilnega kredita izročena na milost in nemilost tujemu kapitalu. Začetek banke je bil pač težak, a vsled njenega solidnega poslovanja se je čvrsto razvijala in v kratkem času je bogato kalilo seme, ki so ga ustanovitelji sejali. Marsikatero danes cvetoče trgovsko in industrijsko podjetje se mora zahvaliti za današnjo velikost Ljubljanski kreditni banki. Da so se začetne težkoče prebolele in se je zavod tako lepo razvijal, gre kot za ustanoviteljem samo predvsem zahvala ustanoviteljem, izmed katerih je pozdravil posebej prvega predsednika g. ministra Ivana Hribarja, predsednika Trgovske in obrtne zbornice g. Ivana Kneza, g. Urbana Zupanca, bratski češki narod, zlasti Živnostensko banko v Pragi in njenega tedanjega ravnatelja, upravnega svetnika banke od njenega početka g. Josipa Spitalskyja, nadalje prvega ravnatelja zavoda sedanega upravnega svetnika in nadravnatelja v pokoju g. Ladislava Pečanka. Spominjal se je pa tudi hvaležno vseh onih, ki niso doživeli sedanjih sadov njihovega tedanjega uspešnega dela predvsem blagopokojnega soustanovitelja in večletnega predsednika g. dr. Ivana Tavčarja, in izjavil, da je banka izgubila v minulemu letu vestnega sodelavca, ravnatelja Goriške podružnice g. Ivana Kačiča.

Nato je generalni ravnatelj, g. Tykač poročal o bilančnem zaključku ter pri tem opozoril zlasti na naraščanje vlog na knjižice in vezanih računih za ca. 53.000.000 dinarjev, kar izpričuje vedno rastoče zaupanje do najstarejšega slovenskega bančnega zavoda, opozarjal na veliko likvidnost sredstev Ljubljanske kreditne banke ter primerjal zaključne številke z onimi v letu 1923, ki dokazujejo v vseh panogah poslovanja znatno napredovanje v prošlem letu.

Nato so se na predlog nadzorstva odobrili soglasno delničarjem predloženi zaključni računi, upravnemu svetu se je podelil absolutni, upravnemu svetu, ravnateljstvu in uradništvu je bila izrečena zahvala.

Občni zbor je nato sprejel soglasno pred-

log upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička za leto 1924 v znesku 8.690.369.74 dinarjev ter poleg statutarne taktične upravnemu svetu in nadzorstvu določil 5.999.994 dinarjev za izplačilo 12%-ne dividende 18 dinarjev (kot lani) na delnico, dodelil 428.945.50 dinarjev kot dotacijo rezervam, 500.000 dinarjev kot dotacijo pokojninskemu fondu in 300.000 dinarjev Jubilejnemu podpornemu fondu za uradništvo, dodelil 300.000 dinarjev za izplačilo bilančne nagrade uradništvu ter sklenil prenesti ostale 496.433.29 dinarjev na račun izgube in dobička za leto 1925.

Na občnem zboru je bil z vsemi oddanimi 26.075 glasovi ponovno izvoljen članom upravnega odbora vsled poteka funkcijske dobe izstopajoči g. Leo Souvan in mesto izstoplega g. Vladimírja Arko z 25.824 glasovi g. Claude de Seze, upravni svetnik Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani. V nadzorstvo so bili izvoljeni dosedanjí člani gg. dr. Peter De Franceschi, Avgust Jenko, Bela Milčič, Ciril Pirc in Anton Škof.

LJUBLJANSKA BORZA, dne 6. aprila 1925.

Vrednote: 7% investic. pos. iz leta 1921 bl. 61.50; 4% Kranjsko dež. posojilo iz l. 1917 bl. 21; 2% državna renta za vojno škodo den. 160, bl. 161.50; Celjska pos. d. d. den. 210, bl. 210; Ljubljanska kred. banka den. 217; Merkantilna banka, Kočevje den. 110, bl. 126; Prva hrv. šted., Zagreb den. 830, bl. 835; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 192, bl. 200; Strojne tov. in liv. d. d. den. 120, bl. 134; Trbovelj. prem. družba den. 398, bl. 408; Združ. pap. Vevče den. 100, bl. 107; Nihage, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 50; Stavbna družba d. d., Ljubljana den. 265, bl. 280.

Produktna borza. Les: Smrekove in jelove deske, III. vrsta, fco meja den. 558; smrekovi in jelovi hlodi, od 25 cm naprej prem.,

suhi, media 45, fco Ljubljana 4 vag., den. 300, bl. 300; trami, monte, 3/3—7/9, od 4 do 9 m, fco meja bl. 380; bukova drva, 1 m dolž., napolnuba, fco meja 8 vag., den. 25, bl. 25; bukovo oglje Ia, vilano, fco meja den. 118; cer krljički, od 1 m dolž., od 25 cm prem. napr., za 100 kg, fco n. post. den. 18. — Zito in poljski pridelki: Otrobi pšenični, drobní, 1/2 pap. 1/2 juta vreče, fco Ljubljana bl. 205; koroza promptna, fco srem. postaja bl. 170; koroza promptna, par. Ljubljana bl. 213; koroza okrogla, par. Zagreb 1 vag., den. 200, bl. 200; krompir rdečkasti, fco štaj. postaja bl. 125; krompir rumeni, fco štaj. postaja bl. 110.

BORZE:

Beograd, 6. aprila. Curih 12.05; Pariz 323.50; Praga 184.20; New York 62.10; London 297.80; Milan 245.30; Berlin 14.84; Dunaj 0.0873.

Curih, 6. aprila. Beograd 8.85; London 24.80; Pariz 26.80; New York 5.185; Milan 21.32; Praga 15.37; Dunaj 0.0073.

× Povečano število insolventov v Čehoslovaški izkazujejo statistični podatki za mesec marec t. l. Samo v Češki, brez ostalih pokrajin, znaša število poravnalnih postopanj 92 proti 83 in konkurzov 35 proti 24 v mesecu februarju.

× Trgovska zbornica v Podgorici. Za vse področje prejšnje Črne gore se osnuje sporazumu, doseženem med ministrstvom trgovine in predstavniki trgovine, industrije in obrti trgovsko zbornico v Podgorici. Ta nova zbornica, ki je za gospodarski razvoj Črne gore silne važnosti, bo razdeljena v tri sekcije: v trgovsko, obrtniško in industrijsko.

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London:

(53)

Burni doživljaji.

Roman z južnega morja.

Sparrowhawkov od solnca zagoreli obraz je bil bolj potemnel, dasi je skušal s smehom, luhotom in režanjem preiti preko tega košljivega vprašanja.

— Nadaljujte, nadaljujte — ga je silil Sheldon. In Munster je pravil dalje:

— Sedaj jih moramo zgrabiti krepko, — je dejala. — Samo na ta način jim bomo kos. In zato jih moramo takoj spočetka v živo zadržati. Danes ponoči pojdem na breg, da pripelem na palubo poglavarja Kina-Kino. Nič ne bom spraševala, kdo pojde z menoj, ker sem že vse posle razdelila. Z menoj pojdejo moji pomorščaki in en belokozec. — Ta belokozec bom seveda jaz, — sem dejal, kajti takrat sem bil že tako ponoren, da bi šel žnjo v pekel in nazaj. — Ne, vi ne pojdetje, — mi je odgovorila, — ker boste poveljevali redni čoln. Curtis bo v čolnu, ki bo pristal na breg, in bo v njem tudi počakal. Brahms

bo na Filiberty in Sparrowhawk na Emiliji. Ob eni ponoči odrinemo. —

Povem vam, to vam je bila prav nerodna reč, to ležanje v čolnu. Nikdar si ne bi bil mislil, da je brezposelnost tako naporno delo. Ustavili smo se približno petdeset sežnjev od brega in opazovali drugi čoln, ki je plul dalje. Pod grmovjem je bila taka tema, da nismo razločili ničesar. Saj poznate onega malega črnca na Filiberty, Sheldon, tak je kot opica — kuharja mislim? No, ta vam je bil pred dvajsetimi leti kajtni sluga na ladji Scottish Chiefs in ko je bila posadka pobita, je on ostal kot ujetnik na Poonga Poonga. Gospodična je zvedela o tem in zato ga je določila za svojega vodnika. Pol zaboja tobaka mu je dala za tisto nočno službo. —

— In ostrašila ga je skoraj na smrt, predno ga je pregovorila, da jo je spremljal, — je pripomnil Sparrowhawk.

— No, še nikdar nisem videl take teme, kakor je vladala pod onim grmičevjem. Bujlji sem tja, da so mi skoro oči skočile iz duplin. In zvezde sem gledal in poslušal, kako je bibovica šumela ob bregu. Tam nekje je bil tudi pes, ki je lajal. Ali se spominjate

na tistega psa, Sparrowhawk? Ko je jela tista žival bevska, mi je začel upadati pogum. Kmalu pa je prenehal — in tolpe, ki je pristala, sploh ni obljala. In zopet je vladala še večja tišina kot popreje in grmičevje je še bolj potemnelo. Moral sem se premagovati, da nisem poklical Curtisa, ki je bil v čolnu na obrežju; kajti strašno me je mikalo, da bi se prepričal, če nisem edini bel človek, ki je ostal živ v tej temi in tišini.

Pozneje pa je bilo dovolj hrupa. Saj sem vedel, da mora priti do tega. Vendar me ni več prestrašilo. Nikdar v svojem življenju še nisem slišal takega kričanja in ječanja. Črnci so brččas zbežali v pragozd, ne da bi se prepričali, kaj se pravzaprav godi. Med tem pa so njeni Tabičani streljali v zrak in vpili, da bi jih oplašili. In naenkrat je nastala tišina. Vse je zamrlo, le par malih otrok, ki so jih v zmešnjavi pustili v grmovju, je plakalo in klicalo svoje matere.

Nato pa sem čul prihajati ljudi skozi grmovje, vesla so zapljuskala ob čolnih, zaslišal sem smeh gospodične Lacklandove in spoznal, da je šlo vse po sreči. Ne da bi izpalili en strel, smo se vrnili na palubo. Pri

moji veri, izpeljala je to stvar in dokazala, da se da izvršiti tudi to, kar stoji v knjigah; kajti starega Kina-Kino so trepetajočega in blebetajočega kot opico privlekli na krov. Vse drugo je bilo potem lahko. Ukaz Kina-Kine je bil zakon in on vam je bil na smrt prestrašen. Ves čas, ko smo bili na Poonga Poonga, smo ga držali na palubi in sporečali njegove odredbe na breg.

To je bila tudi sicer prav dobra poteza. Prisilila je Kina-Kino, da je ukazal svojim ljudem, vrniti vso ladijsko opremo, ki so jo bili ukradli na Marthi. In tako so vrnili kar zaporedoma kompase, drogeve in zaveso, jadra, klopčice vrvi, skrinjico z zdravili, signalne zastave — vse razen trgovskega blaga in pa živil, ki so jih bili že pojedli. Seveda jim je razdelila tudi par kosov tobaka, da jih je ohranila pri dobri volji.

— Da, precej jim je dala, — je dejal Sparrowhawk — tem lopovom je izročila deset metrov kalike za veliko sprednje jadro, dve klobasi tobaka za hronometer in nož, ki je bil vreden enajst pence, za sto sežnjev debele nove vrvi. Ves čas je s krepko roko obvladala Kina-Kino in ga strahovala na razne načine — znala je — toda tu prihaja. —

MALI OGLASI

Cene oglasov do 20 besed Din 3.—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Suhe mavrohe

ali smrčke

kupujemo. Kupci smo tudi za suhe gobe jurčke. Sever & Ko. Ljubljana.

Matematiko

poučuje profesor. Honorar zmeren. Ponudbe na upravo lista pod »Matematika«.

Mesečno sobo

išče novinar. Ponudbe na upravo lista pod »Takoj«.

10.000 Din

posojila iščem proti varstvu in mesečnim menicam. Obresti zmerne. Ponudbe pod »Varno« na upravo lista.

Kupim

vsako količino srebrnih kron po najvišjih cenah. Ponudbe na upravo pod »Gotovina«.

Knjigovodja - bilancist

sprejme še nekatera naročila za sestavo knjig in bilanc, kakor tudi za italijansko, nemško, francosko in angleško korespondenco. Cenjene ponudbe pod »Perfekten« na upravo lista.

Kot vajenec

v kako podjetje ali dobro trgovino želi vstopiti mladenič iz dobre družine. Ponudbe pod »Marljiv« na upravo lista.

Instrukcije

iz vseh srednješolskih predmetov daje in pripravlja za malo maturo visokošolec. — Naslov pove iz prijaznosti uprava lista.

Mlad pomočnik

ki je dovršil učno dobo v trgovini z mešanim blagom s prav dobrim spričevalom, zmožen slovenskega in nemškega jezika, išče mesto pomočnika v dobroidočo trgovino bodisi v mestu ali pa na deželi. Naslov: Fr. Švare, Pesnica.

Samo 14 dni!!

Parfumerija »LA FLEUR DE FRANCE« je ravnokar prejela iz Pariza svoje novitete v parfumskih in kolinskih vodah, kremi, pudru. — Da seznaniti tvrdka svoje cenj. odjemalce s temi izdelki, prodajali se bodo isti skozi 14 dni v detajlni prodaji po en gros ceni. — Cena in kvaliteta brez konkurence. — Velika izbira v vaporizatorjih in toaletnih predmetih po reklamnih cenah. — Ne zamudite ugodne prilike.

Parfumerija »La Fleur de France« Krekov trg 10 in v laboratoriju, Šubičeva ulica 3.

Mlad pomočnik

ki je dovršil učno dobo v trgovini z mešanim blagom s prav dobrim spričevalom, zmožen slovenskega in nemškega jezika, išče mesto pomočnika v dobroidočo trgovino bodisi v mestu ali na deželi. Naslov: Fr. Švare, Pesnica.

Stanovanje

malo, soba in kuhinja, išče zakonski par brez otrok za maj. Kje postransko, plača do 300 Din mesečno. Ponudbe pod »maj« na upravo.

Mala hišica

enodružinska z malim vrtom na periferiji mesta ali v okolici se kupi. Ponudbe z navedbo položaja in cene pod »Spomlad« na upravo lista.

Najboljši

kvadratni stroj je edino le

Josip

Petelinc-a

znanka

Gritzner in Adler

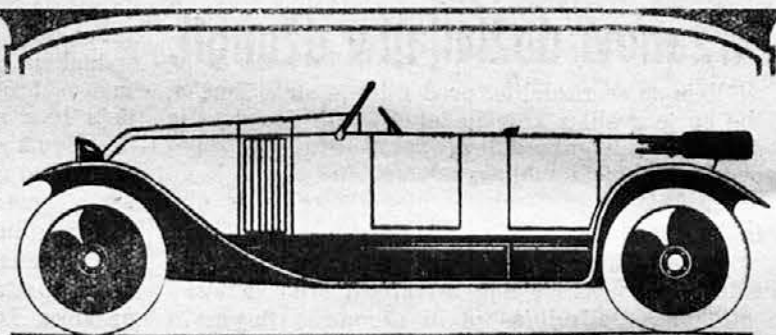
za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana

Poisk v vsej državi brezplačen. Večletna garancija.

Delavnica za popravila

Na voljo 4/6 Telefon 912 Na malo

Renault - automobili

najcenejši,
najbolj ekonomični,
najsolidnejši,
najelegantnejši.

Cena 4 sedežnemu vozu fr. 14 550'— franco Paris.

ZASTOPNIK ZA SLOVENIJO:

E. MALHAPE, LJUBLJANA,
Krekov trg šte. 10.

FRAN ŠTUPICA, notar pri Sv. Lenartu v Slov. goricah

sprejme

notarskega kandidata, tudi začetnika, v notarskih poslih izurjenega uradnika, strojepisko, večšo knjigovodstva.

Reflektiram samo na prvovrstne moči.

Ponudbe z zahtevki, opisom življenja in referencami naravnost.